

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 19. juni 2024

Sak 2024/490 - Stiftelsen Vestnorsk Jazzsenter - org.nr. 979 913 583 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains og Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

- (1) Norsk Jazzforum søkte 31. august 2023 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022 for seg og 197 underledd, deriblant Stiftelsen Vestnorsk Jazzsenter (heretter omtalt som «klager» eller «underleddet»). Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på totalt 22 402 875 kroner etter forenklet modell, der klagers søknadsbeløp utgjorde 649 935 kroner.
- (2) Lotteritilsynet informerte i brev 11. oktober 2023 om at tilsynet ville utføre en stikkprøvekontroll av underleddene, og ba i den forbindelse om å få oversendt blant annet klagers årsregnskap. Norsk Jazzforum oversendte etterspurte dokumenter 16. oktober 2023. Tilsynet etterspurte 10. november 2023 opplysninger om klagers frivillige innsats i 2022, og fikk dette oversendt 17. november 2023.
- (3) Lotteritilsynet innvilget søknaden 20. desember 2023, men avslo klagers søknadsbeløp, med den begrunnelse at klager ikke oppfyller vilkåret om at frivillig innsats må være en viktig del av virksomheten. Tilsynet viser til at tilskudd/gaver fra andre enn det offentlige utgjorde en svært liten andel av totale inntekter i 2022. Tilsynet peker også på at underleddet ikke hadde egne medlemmer, men selger medlemskap gjennom Bergen Jazzforum, som er et annet underledd av Norsk Jazzforum. Etter tilsynets syn kan ikke Bergen Jazzforums frivillige innsats regnes som klagers frivillige innsats. Tilsynet stiller også spørsmål ved om det offentlige kan påvirke og legge føringer for virksomheten, ettersom flere av styremedlemmene i henhold til vedtektene skal utpekes av det offentlige. Tilsynet avslo også to andre underledds søknadsbeløp, men disse har ikke påklaget vedtaket. Samlet søknadsbeløp ble som følge av dette redusert til 21 665 372 kroner.
- (4) Norsk Jazzforum påklaget vedtaket på vegne av klager 9. januar 2024. Klager anfører at stiftelsens virksomhet er i kjernen av hva som må regnes som frivillighet og samsvarer med regelverket, både med hensyn til formålet med ordningen og definisjonen av frivillighet. Det vises til at virksomheten er fundamentert på frivillighet, gjennom frivilligapparatene til samarbeidende organisasjoner, deriblant regionens omkring 20 aktive jazzklubber/konsertarrangører. Stiftelsen samarbeider tett med samtlige av sentralleddets klubb- og festivalmedlemmer i regionen med storband, samt andre ideelle

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

konserterarrangører, kulturhus, kommunale kulturkontor osv. Honorarer til musikere/kunstnere utgjorde i 2022 rundt 50 prosent av stiftelsens samlede produksjonskostnader. Musikere/kunstnere engasjeres og honoreres for å skape og formidle levende musikk/konserter gjennom frivillige arrangører, til publikum i alle aldre i hele regionen. Klager erkjenner at stiftelsen ikke har et stort frivilligapparat i egen organisasjon, og viser til at stiftelsen opererer i symbiose med en rekke frivillige aktører.

- (5) Klager viser til at stiftelsens virksomhet handler om å arrangere en rekke konserter og arrangementer innenfor jazzfeltet. Det anføres at den frivillige innsatsen i forbindelse med gjennomføringen av konsertene og arrangementene er Stiftelsen Vestnorsk Jazzsentrums virksomhet, og at det i denne virksomheten inngår tusenvis av timer med frivillig arbeid. Klager viser blant annet til at Hovedscenen i Bergen er stiftelsens scene, og at det er stiftelsen som styrer all økonomi knyttet til driften. Det anføres at det forhold at Hovedscenen i Bergen driftes i samarbeid med Bergen Jazzforum, og at de frivillige er organisert gjennom og betaler medlemskontingent til Bergen Jazzforum, ikke endrer det faktum at de frivillige utfører frivillig innsats som ledd i klagers virksomhet. Klager har også anført at det offentlige ikke kan legge føringer for virksomheten.
- (6) Lotteritilsynet fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 2. april 2024 til Lotterinemnda for behandling.
- (7) Klager sendte i e-post 16. april 2024 merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda. Tilsynet har i e-post 2. mai 2024 kommentert klagers merknader. Klager sendte i e-post 6. mai 2024 ytterligere kommentarer i saken. I merknadene anfører klager at den frivillige innsatsen skal være knyttet til søkers virksomhet, ikke søkers organisasjon. Etter klagers syn foretar tilsynet en innskrenkende tolkning av forskriftens ordlyd. Det vises til at konsertene, festivalene, workshopene, kursene m.m. som stiftelsen arrangerer er klagers virksomhet, og det er disse arrangementene, som det er stor frivillig innsats knyttet til, som utgjør stiftelsens virksomhet. Klager viser også til at stiftelsen er ett av fem tilsvarende regionale jazzsentre på landsbasis, og at alle de fire andre jazzsentrene, som driver tilsvarende virksomhet og etter samme driftsmodell, har fått innvilget søknad om merverdiavgiftskompensasjon. Klager anfører at det ikke foreligger noen saklige grunner for å forskjellsbehandle stiftelsen, og at avslaget innebærer usaklig forskjellsbehandling. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (8) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (9) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (10) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkerne kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.

- (11) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (12) Stiftelsen Vestnorsk Jazzsenter sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 20. desember 2023 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022.
- (13) Lotteritilsynets avslag er begrunnet med at klager ikke oppfyller forskriftens krav om at frivillig innsats må være en viktig del av virksomheten.
- (14) For å være berettiget til merverdiavgiftskompensasjon må foreningen dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, jf. forskriften § 5 femte ledd første setning. Det følger av langvarig forvaltningspraksis at kravet om at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten må forstås slik at den frivillige innsatsen må være omfattende og utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. forskriften § 5 femte ledd andre setning. For at kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må dette ikke ha for tett knytning til gjenytelser, jf. forskriften § 5 femte ledd siste setning.
- (15) Klager har opplyst at stiftelsen ikke har egne medlemmer. Ifølge nettsiden er stiftelsen finansiert gjennom tilskudd fra blant annet Norsk Kulturråd, Bergen kommune, Vestland fylkeskommune og Rogaland fylkeskommune. Det fremgår av innlevert årsregnskap for 2022 at 7 165 509 kroner av stiftelsens inntekter dette året kom fra offentlige tilskudd. Dette utgjør nærmere 84 prosent av samlede inntekter i 2022 på 8 551 820 kroner.
- (16) Lotterinemnda bemerker at stiftelsen likevel kan være kompensasjonsberettiget, dersom gratis arbeidsinnsats utgjør hovedaktivitetene i virksomheten, og det ikke er for tett knytning mellom innsatsen og gjenytelser.
- (17) Det fremgår av innlevert årsregnskap for 2022 at klager sysselsatte tre årsverk, til en lønnskostnad på 2 842 230 kroner. Klager har opplyst at dette dreier seg om to faste stillinger i 100 prosent (daglig leder og produsent), og at resten gjelder kjøpte tjenester fra Bergen Jazzforum og Nattjazz i forbindelse med drift av Hovedscenen i Bergen, samt Brit Aksnes for prosjektledelse Nutshell. Lønnskostnadene utgjør nærmere 30 prosent av totale driftskostnader på 9 739 554 kroner.
- (18) Som frivillig innsats har klager opplyst at stiftelsen ikke har frivilligapparat i egen organisasjon, men at de samarbeider tett med flere andre aktører hvor frivillighet er en sentral del av samarbeidet. Klager anfører at dette viser at frivillige utfører frivillig innsats som ledd i klagers virksomhet, og at stiftelsens virksomhet derved går rett i kjernen av hva som er å anse som frivillig innsats etter forskriften.
- (19) Lotterinemnda bemerker at det hverken av vedtektene eller av stiftelsens nettside fremgår at klager baserer sin virksomhet på frivillighet. Til sammenlikning har Bergen Jazzforum på sin nettside en egen fane for frivillige hvor det vises til at Bergen Jazzforum er avhengig av frivillige og hvor det oppfordres til frivillighet. Det gis også utfyllende informasjon både om hvordan man melder seg som frivillig og hva dette innebærer både av plikter og fordeler. Samarbeidet med klager er nevnt på Bergen Jazzforums nettside,

men det fremstår for nemnda som at Bergen Jazzforum fungerer som arrangementsansvarlig for klagers hovedscene. Nemnda legger etter dette til grunn at det er Bergen Jazzforum som står for den praktiske gjennomføringen av arrangementene ved hovedscenen, og at det er ved denne praktiske gjennomføringen at frivilligheten skjer. Slik nemnda forstår det, gjelder dette gjennomgående for gjennomføring av de aktivitetene som klager viser til som sin hovedvirksomhet. Klager tar initiativ til, drifter og formidler konserter og andre kulturtiltak, og blir i den forbindelse bistått av andre lokale stiftelser, organisasjoner og klubber (frivillige arrangører), som baserer sine virksomheter på frivillighet. Frivilligheten er dermed en del av disse øvrige aktørenes virksomhet, og ikke klagers. Nemnda legger i likhet med Lotteritilsynet til grunn at klager hverken er sentralledd eller en paraplyorganisasjon for de klubbene klager har samarbeid med, og frivillig innsats hos klagers samarbeidspartnere kan således ikke regnes som frivillig innsats hos klager etter forskriften § 5 femte og/eller åttende ledd. Nemnda er med andre ord enig med Lotteritilsynet i at denne frivilligheten må skilles fra virksomheten til klager, selv om klager er avhengig av sine samarbeidspartnere for å få gjennomført de ulike konsertene, arrangementene, prosjektene o.l.

- (20) Lotterinemnda har etter dette kommet til at klagers frivillighet aktivitet ikke er å anse som tilstrekkelig omfattende eller som å utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten, og at klager ikke har dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd.
- (21) Klager har vist til at fire tilsvarende regionale jazzsentre på landsbasis, som driver tilsvarende virksomhet og etter samme driftsmodell som stiftelsen, har fått innvilget søknad om merverdiavgiftskompensasjon. Klager har anført at dette er usaklig forskjellsbehandling. Lotterinemnda har foretatt en konkret vurdering av det påklagde vedtaket i foreliggende sak, og kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene for å motta kompensasjon. Den omstendighet at andre regionale jazzsentre har fått kompensasjon, kan ikke innebære at også klager får sin søknad innvilget når vilkårene i forskriften ikke er oppfylt. Nemnda bemerker i denne sammenheng at i alle tilfeller hvor det søkes om kompensasjon for merverdiavgift, må det i den enkelte sak utføres en konkret vurdering av om vilkårene i loven er oppfylt, og det kan foreligge forskjeller mellom virksomheten i ulike jazzsentre selv om de tilsynelatende driftes etter samme modell. Klagers anførsel om usaklig forskjellsbehandling fører derfor ikke frem.

Konklusjon

- (22) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur